УВОД У ГРАЂАНСКО ПРАВО И СТВАРНО ПРАВО
(испитна питања, октобар 2026)

Литература:
1. Увод у грађанско право, Радмила Ковачевић Куштримовић – Мирослав Лазић, Ниш, 2017.
2. Стварно право (Службени гласник РС), коаутори: Душан Николић, Мирослав Лазић, Раденка Цветић, Нина Планојевић, Милош Живковић, Катарина Доловић Бојић и Александра Павићевић, Београд, Службени гласник, 2026. II издање

НАПОМЕНЕ ИСПИТИВАЧА:
- *Делови штампани ситнијим словима у уџбеницима нису испитна материја.*
- Формулација питања на картицама не мора бити идентична са формулацијом из ових питања.
- Бројеви поред испитних питања из Стварног права су бројеви пасуса који су потребни за припрему испита.

I УВОД У ГРАЂАНСКО ПРАВО

1. Појам, назив и предмет грађанског права, **7-11. стр**.
2. Систематика грађанског права (институциона и пандектна), **13-15. стр.**
3. Важнији грађански законици (француски, аустријски и немачки), **49-54. стр; 57-58. стр.**
4. Српски грађански законик, **54-55. стр.**
5. Ново европско право - комунитарни правни систем, **62-63. стр.**
6. Закон и судска пракса као извори права, **75-78. стр; 83-86. стр.**
7. Примена правних стандарда у грађанском праву, **стр. 70-71.**
8. Закони као извори грађанског права у Републици Србији **78-80. стр.**
9. Грађанскоправни однос – појам и структура **92-93. стр.**
10. Правне чињенице – појам, дејство и врсте. Правне претпоставке и правне фикције **93-97. стр.**
11. Начела грађанског права – појам и садржина **97-105. стр.**
12. Начело аутономије воље, **стр. 99-102.**
13. Начело једнакости субјеката и равноправности њихових воља**, стр. 102-103.**
14. Начело имовинске санкције**, стр. 103-104.**
15. Начело преносивости (прометљиовсти) грађанских субејктивних права и обавеза, **стр. 104-105.**
16. Појам и врсте правних субјеката – лица у праву **107-109. стр.**
17. Правни статус – врсте способности физичких лица. **118. стр.**
18. Стицање субјективитета физичког лица **110-112. стр.**
19. Престанак субјективитета физичког лица **112-117. стр.**
20. Појам и степени пословне способности физичког лица. Посебна пословна способност. **119-126. стр.**
21. Деликтна способност физичког лица **127-128. стр.**
22. Правно лице, појам и елементи **136-142. стр.**
23. Правни статус (својства, способности) правног лица **142-146. стр.**

24. Врсте правних лица . Удружења, установе и задужбине **148-153. стр.**
25. Појам и елементи субјективних права **159-161. стр.**
26. Субјективно право и слични правни појмови **163-164. стр.**
27. Стварна и облигациона субјективна права – карактеристике, стр. **168-169; 173- 175.**
28. Апсолутна и релативна субјективна права – карактеристике **170-172. стр.**
29. Имовинска и неимовинска субјективна права, **169-170 стр.**
30. Права интелектуалне својине – ауторско и проналазачко право **178-180. стр.**
31. Појам и карактеристике личних права **180-182.**
32. Садржина и грађанскоправна заштита личних права **183. стр; 190-192. стр.**
33. Права на живот, телесни и психички интегритет, стр. **184 – 187.**
34. Права на слику, приватност и достојанство личности, стр. **187 – 190.**
35. Појам и врсте правних објеката **195-198. стр.**
36. Појам и врсте правног промета. Персонална и реална суброгација **201-206. стр.**
37. Појам, карактеристике и садржина имовине **207-212. стр.**
38. Појам правног посла и правне радње **225-227. стр.**
39. Воља и изјава воље. Елементи и дејство изјаве воље **228-231. стр.**
40. Елементи (чиниоци) правног посла **233-238. стр.**
41. Једнострани и двострани правни послови **238-239. стр.**
42. Каузални и апстрактни правни послови **240-241. стр.**
43. Консенсуални и реални правни послови **241-242. стр.**
44. Теретни и доброчини правни послови **243. стр.**
45. Комутативни и алеаторни правни послови **243-244. стр.**
46. Формални и неформални правни послови. Врсте форме **246-248. стр.**
47. Фидуцијарни правни посао **249-251. стр.**
48. Појам, врсте и дејство услова (*conditio*) **253-259. стр.**
49. Рок (*dies*) **259-262. стр.**
50. Налог (*modus*) **262. стр.**
51. Појам и врсте неважности правних послова. Разлике између ништавих и рушљивих правних послова **265-270. стр; 281. стр.**
52. Противзаконити и неморални правни послови **270-274. стр.**
53. Зеленашки правни послови **274-276. стр.**
54. Привидни (фиктивни и симуловани) правни послови **277-278. стр.**
55. Правни послови код којих није поштована прописана форма **279. стр.**
56. Појам, врсте и правно дејство заблуде **282-289. стр; 291. стр.**
57. Услови за поништење правног посла закљученог у заблуди **289-291. стр.**
58. Појам, елементи и правно дејство преваре **292-294. стр; 295. стр.**
59. Услови за поништење правног посла закљученог због преваре **294-295. стр.**
60. Појам, елементи и дејство претње **296-298. стр; 300-301. стр.**
61. Услови за поништење правног посла закљученог под претњом **299-300. стр.**
62. Прекомерно оштећење (*laesio enormis*) **301-306. стр.**
63. Правне последице поништења правног посла. Ништавост **309-310. стр.**
64. Повраћај у пређашње стање (*restitutio in integrum*) **311-312. стр.**
65. Одузимање предмета чинидбе у корист државе **312-313. стр.**
66. Конверзија и конвалидација. Делимична ништавост **317-320. стр.**
67. Појам, дејство и врсте заступништва **323-326. стр.**
68. Уговорно заступништво **326-333. стр.**
69. Вануговорно (законско) заступништво **333-334. стр.**
70. Престанак заступништва**, стр. 337-339.**

71. Слободно вршење грађанских субјективних права и ограничења **349-351. стр.**
72. Појам и критеријуми злоупотребе права **352-357. стр.**
73. Појам, дејство и услови наступања застарелости **367-372. стр; 378-379. стр.**
74. Рокови застарелости. Рачунање, прирачунавање, прекид и застој застарелости **372-378. стр.**
75. Преклузија **380-381. стр.**
76. Заштита грађанских субјективних права: самозаштита и судска заштита**, 383-390. стр.**

II СТВАРНО ПРАВО

- Бројеви поред испитних питања из Стварног права су бројеви пасуса који су потребни за припрему испита.

1. Појам и значај Стварног права: 4, 7, 13, 14, 19.
2. Појам и врсте начела стварних права: 26, 31.
3. Начело ограниченог броја стварних права: 34, 35, 38, 39. 40, 46.
4. Стварна права у Републици Србији: 43, 44, 45,
5. Начело апсолутности стварних права: 52, 53, 54, 55, 56.
6. Начело публицитета стварних права: 58, 59, 60.
7. Начело одређености објекта стварних права; 62. 63. 64.
8. Појам ствари: 69, 75, 76, 77, 80, 81.
9. Елементи и суплементи ствари: 84, 85, 86, 87, 88,
10. Плод и припадак ствари: 92, 93, 94, 95, 96.
11. Плодови и производи ствари: 92, 93, 94.
12. Ствари одређене по роду и појединачно одређене ствари: 98, 99, 100.
13. Појам и врсте непокретних ствари. Значај поделе: 105, 106, 107, 118, 120, 129.
14. Појам покретних ствари, Значај поделе:125, 126, 127, 129.
15. Начело јединства непокретности (*Superficies solo cedit*): 122, 123, 124.
16. Заменљиве и незаменљиве ствари: 135. 136, 137.
17. Потрошне и непотрошне ствари: 138, 139, 140.
18. Појам и облици државине.Објективно и субјективно схватање државине**:** 151, 152, 153, 156, 158, 167.
19. Државина и овлашћење државине: 162, 163.
20. Државина и сродни правни појмови: 160, 161, 164, 165, 167, 168.
21. Субјекти и објекти државине: 169, 170, 171.
22. Врсте државине ствари и државине права: 172
23. Посредна и непосредна државина: 173, 174, 175, 178.
24. Законита и незаконита државина: 180, 181, 182, 183, 184.
25. Савесна и несавесна државина: 185, 186, 187, 188, 189.
26. Права и манљива државина: 190, 191, 192.
27. Државина наследника: 193, 194, 195.
28. Искључива државина и судржавина:196, 197
29. Правна дејства (функције) државине: 202.
30. Појам сметања државине; предмет и разлози државинске заштите: 203, 204, 205.
31. Самопомоћ (самозаштита) државине: 208, 210, 212.

32. Судска заштита државине: 214, 215, 217, 218, 221.
33. Карактеристике државинског поступка: 224, 225, 226, 227, 232.
34. Правне претпоставке у корист држаоца: 234, 235, 238.
35. Појам права својине: 239, 241, 242 .
36. Имаоци (субјекти) и објекти права својине: 248, 251.
37. Врсте права својине: 252, 253, 254, 255. 256.
38. Карактеристике права својине: 257,
39. Потпуност (свеобухватност) права својине: 258, 259, 260, 261.
40. Искључивост (ексклузивност) права својине 262, 263, 264.
41. Трајност права својине: 265, 266, 267, 268.
42. Апсолутност права својине: 270, 272.
43. Функције права својине: 274, 275, 276.
44. Појам сусвојине: 280, 281, 282. 283.
45. Правни положај сувласника у погледу удела: 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293.
46. Правни положај сувласника у погледу целе ствари: 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301.
47. Управљање сусвојином. Послови редовног управљања: 302, 303, 306, 307.
48. Управљање сусвојином. Послови ванредног управљања: 302, 303, 308, 309, 310.
49. Стицање сусвојине: 315-322.
50. Право на деобу ствари и начини деобе: 324, 325, 326, 329-333, 335.
51. Појам и особине заједничке својине: 340-345.
52. Појам заједничке својине супружника: 350-353.
53. Управљање и располагање заједничком имовином: 361-366.
54. Деоба заједничке својине (имовине): 376, 377, 378.
55. Етажна својина – појам и објекат; 392, 394, 401, 402, 403.405, 406, 407.
56. Овлашћења етажног власника на посебном делу зграде: 410-414.
57. Овлашћења етажног власника на заједничким деловима зграде: 415 – 419.
58. Управљање етажном својином: 426-429.
59. Стицање права својине уговором с власником: 449, 450, 456, 457, 458.
60. Пуноважан уговор усмерен на пренос права својине: 461.
61. Начин стицања (*modus acquirendi*) код покретних ствари**:** 462-469.
62. Начин стицања код непокретних ствари: 470 – 472.
63. Појам ванкњижне својине: 473.
64. Стицање права својине поуздањем у регистар непокретности: 475-480.
65. Појам стицања права својине од невласника: 483, 486.
66. Услови за стицање својине од невласника: 491, 492, 493, 496, 497, 500, 503, 505, 506, 508.
67. Ситуације у којима је стицање својине од невласника могуће: 511, 512, 513, 516, 521, 523, 525.

68. Правне последице стицања од невласника: 528, 529, 530.
69. Појам, дејство и функција одржаја: 540, 541, 542, 544.
70. Опште претпоставке одржаја: 547-553
71. Прирачунавање и ток рока одржаја: 553, 554, 555.
72. Посебне претпоставке редовног одржаја:557-563.
73. Посебне претпоставке ванредног одржаја: 564, 565, 566.
74. Стицање права својине окупацијом: 567, 568, 571, 57, 576, 577.
75. Појам експропријације: 642, 643, 645, 646.
76. Стицање права својине акумулацијом: 734
77. Стицање права својине одвајањем плодова: 737. 739, 740.
78. Прираштај непокретних ствари – грађење на туђем земљишту:747, 749, 751.
79. Престанак права својине: 841, 842, 843, 844, 846, 848.
80. Одрицање од права својине: 849, 850, 851, 852.
81. Појам и начела суседских права: 857, 859, 862, 865.
82. Појам и врсте имисија: 879, 880,
83. Које се имисије морају трпети: 882, 884, 885, 886, 887, 888, 891
84. Судска заштита суседског права: 894, 895, 896, 897, 898, 900, 901, 902.
85. Појам и врсте службености: 907, 908, 909, 910.
86. Субјекти и објект службености: 915, 916, 917.
87. Начела службености: 919, 920, 921, 922, 923, 924.
88. Појам и карактеристике стварних службености: 930, 931, 932.
89. Врсте стварних службености: 934-939.
90. Стицање стварних службености: 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 952, 953.
91. Престанак стварних службености: 956- 963.
92. Појам и садржина личних службености: 964-969.
93. Појам плодоуживања и овлашћења плодоуживаоца: 967, 970, 971, 972.
94. Карактеристике личних службености: 974, 975, 976, 977.
95. Овлашћења уживаоца. Овлашћење држања ствари: 982, 983, 984
96. Овлашћење употребе: 985, 986, 987.
97. Овлашћење убирања плодова: 989- 992.
98. Овлашћење располагања: 993, 994, 995, 996, 997.
99. Овлашћење на инвентар ствари: 1000
100. Обавезе плодоуживаоца: 1001, 1002, 1004, 1005, 1006, 1007, 1009.
101. Стицање личних службености: 1013, 1014, 1017, 1018.
102. Престанак личних службености: 1020, 1021.
103. Савремене функције личних службености: 1034, 1035.
104. Појам и функција заложног права: 1043, 1049, 1050.
105. Овлашћења заложног повериоца: 1053, 1054.
106. Врсте заложног права: 1059, 1060, 1061.

107. Уговорно заложно право: 1062, 1063.
108. Судско и законско заложно право: 1064, 1065, 1068, 1069.
109. Државинске и бездржавинске залоге: 1072.
110. Залога за свој и за туђи дуг: 1077.
111. Начело акцесорности залоге: 1080, 1081, 1083, 1084, 1086, 1087, 1091.
112. Начело недељивости залоге: 1093.
113. Начело првенства, 1094, 1095, 1096.
114. Могућност располагања рангом залоге. Фиксни и клизећи ранг: 1097, 1098.
115. Начело одређености (специјалности): 1099, 1100.
116. Начело јавности (публицитета): 1102, 1203.
117. Начело официјелности (судске остварења) залоге: 1104, 1105.
118. *Lex commissori: 1106.*
119. Марцијанов пакт: 1107.
120. Вансудска продаја ради намирења: 1108.
121. Појам ручне залоге и настанак уговорне ручне залоге: 1112, 1113, 1120.
122. Потраживање које обезбеђује и предмет ручне залоге: 1115, 1117, 1118.
123. Права и обавезе залогопримца у фази обезбеђења:1123
124. Право располагања залогопримца. Подзаложно право: 1125-1128.
125. Права у фази намирења: 1129, 1130.
126. Престанак ручне залоге: 1131, 1132, 1133.
127. Заштита ручне залоге: 1134, 1135.
128. Појам и предмет регистроване залоге: 1138, 1144, 1145, 1146, 1147.
129. Потраживање које обезбеђује регистрована залога: 1139, 1140.
130. Стицање регистроване залоге: 1149-1153, 1179.
131. Права и обавезе залогодавца и заложног повериоца у фази обезбеђења: 1154, 1155.
132. Право располагања: 1156, 1157, 1159.
133. Реализација намирења из регистроване залоге: 1160, 1161, 1163, 1164, 1165.
134. Престанак регистроване залоге: 1166, 1167, 1168.
135. Залога потраживања и других права: 1173, 1174, 1194, 1195.
136. Појам хипотеке: 1196-1200.
137. Потраживање које се обезбеђује хипотеком: 1202, 1203, 1204.
138. Предмет хипотеке по Закону о хипотеци: 1205- 1209, 1211.
139. Стицање уговорне хипотеке: 1217-1224.
140. Права и обавезе власника хипотековане непокретности у фази обезбеђења: 1225
141. Права и обавезе хипотекара у фази обезбеђења: 1226.
142. Право располагања хипотеком, надхипотека: 1228, 1229, 1230, 1231.

143. Остварење права на намирење – продаја хипотековане непокретности: 1232, 1234, 1235.
144. Расподела остварене цене: 1244.
145. Престанак хипотеке: 1246, 1247, 1248.
146. Заснивање нове хипотеке и задржавање ранга:1249, 1250
147. Појам и функција ретенције: 1257, 1258, 1261, 1262.
148. Услови заснивања ретенције: 1271, 1272, 1273.
149. Овлашћења ретинента. Обавезе ретинента: 1263, 1264, 1265.
150. Право прече куповине – појам, елементи и функције права прече куповине: 1283, 1284, 1288.
151. Право првенства имаоца права прече куповине: 1289, 1290,1291, 1292, 1293, 1294, 1295.
152. Право прекупа: 1296, 1297, 1298, 1299.
153. Законско и уговорно право прече куповине: 1302, 1304, 1305, 1306, 1307.
154. Појам стварног (реалног) терета и карактеристике односа: 1332, 1333, 1337, 1338.
155. Право грађења – појам и субјекти: 1358, 1359, 1360, 1364, 1365.
156. Појам и функција регистра непокретности: 1417, 1418, 1447, 1448.
157. Начела катастра непокретности – начело уписа, поуздања, јавности, првенства: 1450, 1451, 1454, 1455, 1464, 1470.
158. Начела катастра непокретности – официјелности, законитости, специјалности и књижног претходника: 1476, 1478, 1481, 1489, 1492.
159. Врсте уписа у катастар непокретности. Упис непокретности: 1510, 1511, 1512, 1513,
160. Књижна права – права која се уписују: 1518, 1519, 1520, 1521, 1524, 1528.
161. Предбележба и забележба: 1531, 1532, 1534, 1535, 1538, 1539.
162. Појам и врсте правне заштите субјективних права: 1578, 1579, 1580, 1587.
163. Тужба за повраћај ствари – правни положај тужиоца: 1590, 1592, 1593, 1594,
164. Правни положај туженог – обавезе и противзахтеви: 1595, 1596, 1597.
165. Публицијалнска тужба: 1598, 1600, 1601, 1602, 1603.
166. Тужба због узнемиравања власника: 1604, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610.
167. Тужба за заштиту службености: 1611, 1613, 1614.
168. Заложноправна тужба: 1615, 1616, 1617.